

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2003 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 772
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2020 m. d. nutarimu Nr.
redakcija)

LIETUVOS NACIONALINĖS UNESCO KOMISIJOS NUOSTATAI

Pripažindama Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (toliau – UNESCO) indėlį stiprinant švietimo, mokslo, kultūros ir komunikacijos vaidmenį žmogaus teisių apsaugos srityje, palaikant taiką ir saugumą pasaulyje, užtikrinant darnaus vystymosi plėtotę bei kuriant žmonijos gerovę ir siekdama, kad Lietuvos Respublika aktyviai dalyvautų šioje jos veikloje,

atsižvelgdama į tai, kad Lietuvos Respublika 1991 m. spalio 7 d. buvo priimta į UNESCO, vadovaudamasi UNESCO Konstitucijos VII straipsnio 1 dalies nuostatomis, kad „Kiekviena valstybė narė, atsižvelgdama į savo konkrečias sąlygas, pati apsisprendžia, kaip įtraukti į bendradarbiavimą su Organizacija nacionalines institucijas, dirbančias švietimo, mokslo ir kultūros srityse, tačiau pageidautina, kad tam būtų sudaryta Nacionalinė komisija, atstovaujama vyriausybės ir minėtų institucijų“, ir Nacionalinių UNESCO komisijų Chartija,

rūpindamasi, kad Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo, studijų, kultūros, aplinkos apsaugos, ryšių ir visuomenės informavimo atsakingos institucijos ir įstaigos (toliau – atsakingos institucijos), nevyriausybinių organizacijos, veikiančios UNESCO kompetencijos srityse, taip pat piliečiai kuo aktyviau dalyvautų UNESCO veikloje,

Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) sudarė Lietuvos nacionalinę UNESCO komisiją (toliau – Nacionalinė komisija).

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinė komisija yra juridinio asmens teisių neturinti institucija, atskaitinga Lietuvos Respublikos Vyriausybei, kurios svarbiausi veiklos tikslai – prisidėti prie aktyvaus Lietuvos Respublikos dalyvavimo UNESCO veikloje ir UNESCO konvencijų, rekomendacijų nuostatų, programų ir projektų tikslų įgyvendinimo Lietuvos Respublikoje.

2. Nacionalinė komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais, taip pat UNESCO Konstitucija, nacionalinių UNESCO komisijų Chartija, kitais teisės aktais bei šiais nuostatais (toliau – Nuostatai).

3. Nacionalinę komisiją aptarnauja ir administracinės, organizacinės bei techninės sąlygos įgyvendinti jos veiklos tikslus ir funkcijas, numatytas šiuose nuostatuose, sudaro Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriatas (toliau – Nacionalinės komisijos sekretoriatas).

II SKYRIUS NACIONALINĖS KOMISIJOS FUNKCIJOS

4. Įgyvendindama savo veiklos tikslus, Nacionalinė komisija atlieka šias funkcijas:

4.1. teikia pasiūlymus ir ekspertinį vertinimą Vyriausybei ir atsakingoms institucijoms dėl valstybės politikos kryptių ir prioritetų įgyvendinant UNESCO veiklą Lietuvoje ir valstybės

institucijų veiksmų koordinavimo bei su UNESCO veikla susijusių priemonių įtraukimo į Vyriausybės rengiamus strateginio planavimo dokumentus;

4.2. informuoja Vyriausybę, atsakingas institucijas, kitas valstybės, savivaldybių institucijas ir įstaigas, nevyriausybines organizacijas, veikiančias UNESCO kompetencijos srityse, taip pat visuomenę apie UNESCO priimtus nutarimus ir rekomendacijas, teikia kitą su UNESCO veikla susijusią aktualią informaciją;

4.3. kartu su atsakingomis institucijomis, Nacionalinės komisijos sekretoriatu, UNESCO programų nacionaliniais komitetais ir nepriklausomais ekspertais atlieka UNESCO konvencijų ir rekomendacijų nuostatų, programų ir projektų įgyvendinimo Lietuvoje stebėseną;

4.4. kartu su atsakingomis institucijomis, Nacionalinės komisijos sekretoriatu, UNESCO programų nacionaliniais komitetais, nepriklausomais ekspertais teikia pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos pozicijų UNESCO Generalinės konferencijos, Vykdomosios tarybos, konvencijų tarpvyriausybinių komitetų sesijose bei kituose UNESCO renginiuose;

4.5. kartu su atsakingomis institucijomis, Nacionalinės komisijos sekretoriatu, UNESCO programų nacionaliniais komitetais ir nepriklausomais ekspertais dalyvauja rengiant ir teikiant UNESCO informaciją apie Lietuvoje įgyvendinamas programas, projektus ir kitais klausimais, susijusiais su valstybės politika UNESCO kompetencijos srityse;

4.6. bendradarbiauja su UNESCO sekretoriatu, užsienio valstybių nacionalinėmis komisijomis ir ekspertais, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, nevyriausybėmis organizacijomis, pilietine visuomene, UNESCO geros valios ambasadoriais, UNESCO asocijuotomis mokyklomis, Universitetų dvynių ir tinklaveikos programos (UNITWIN) / UNESCO katedromis, UNESCO programų nacionaliniais komitetais;

4.7. kartą per metus atsiskaito Vyriausybei už savo veiklą.

III SKYRIUS NACIONALINĖS KOMISIJOS TEISĖS

5. Nacionalinė komisija, įgyvendindama savo veiklos tikslus ir atlikdama nustatytas funkcijas, pagal kompetenciją turi teisę:

5.1. prašyti informacijos ir ją gauti iš atsakingų institucijų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, nevyriausybinių organizacijų, veikiančių UNESCO kompetencijos srityse, apie UNESCO konvencijų nuostatų, programų ir projektų tikslų įgyvendinimą Lietuvoje, taip pat kitais klausimais, susijusiais su Nacionalinės komisijos veikla;

5.2. teikti Vyriausybei, ministerijoms, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms, nevyriausybėms organizacijoms, visuomenei su UNESCO veikla susijusius ir į pagrindinius valstybės strateginius prioritetus orientuotus pasiūlymus ir siekti jų įgyvendinimo;

5.3. pasitelkti atsakingų institucijų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, nevyriausybinių organizacijų atstovus ir nepriklausomus ekspertus UNESCO strateginių dokumentų projektams rengti bei UNESCO konvencijų ir rekomendacijų nuostatų, programų ir projektų tikslams įgyvendinti Lietuvoje;

5.4. steigti UNESCO programų nacionalinius komitetus, taip pat sudaryti laikinuosius komitetus (*ad hoc* komitetus) ir darbo grupes, į kuriuos gali kviesti atsakingų institucijų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, nevyriausybinių organizacijų atstovus bei nepriklausomus ekspertus.

IV SKYRIUS

NACIONALINĖS KOMISIJOS SUDĖTIS

6. Nacionalinės komisijos sudėtį 4 metams tvirtina Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas.

7. Nacionalinę komisiją sudaro 23 nariai:

7.1. Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko atstovas;

7.2. Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komiteto deleguotas atstovas;

7.3. Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komiteto deleguotas atstovas;

7.4. po vieną politinio pasitikėjimo valstybės tarnautoją iš šių Lietuvos Respublikos ministerijų: Aplinkos ministerijos, Ekonomikos ir inovacijos ministerijos, Kultūros ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Užsienio reikalų ministerijos;

7.5. Lietuvos kultūros tarybos atstovas;

7.6. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos atstovas;

7.7. Lietuvos mokslo tarybos atstovas;

7.8. Nacionalinės švietimo agentūros atstovas;

7.9. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos atstovas;

7.10. Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovas;

7.11. dviejų UNESCO programų nacionalinių komitetų pirmininkai;

7.12. šeši nevyriausybinų organizacijų ir (arba) švietimo, mokslo, kultūros, komunikacijos ir informacijos bei darnaus vystymosi ekspertai, kuriuos siūlo Nacionalinės komisijos sekretoriatas, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikai aktualias UNESCO programas, projektus, Lietuvos Respublikos prioritetus UNESCO ir tarptautinei bendruomenei aktualius klausimus.

8. Nuostatų 7.1–7.10 punktuose nurodytos institucijos, skirdamos Nacionalinės komisijos narį, kartu skiria ir jo pakaitinį narį, turintį visas nario teises ir pareigas, išskyrus teisę būti išrinktam Nacionalinės komisijos pirmininku ar jo pavaduotoju.

9. Nacionalinės komisijos nariai gali būti skiriami ne daugiau kaip dviem kadencijoms.

10. Institucija, delegavusi atstovą į Nacionalinę komisiją, turi teisę deleguoti kitą institucijos atstovą likusiam kadencijos laikotarpiui, jeigu jos deleguotas narys dėl objektyvių priežasčių (valstybės tarnybos ar darbo santykių pabaigos, ligos ar kt.) negali toliau dalyvauti Nacionalinės komisijos veikloje.

11. Nacionalinei komisijai vadovauja Nacionalinės komisijos pirmininkas, o jo nesant – pirmininko pavaduotojas.

V SKYRIUS

NACIONALINĖS KOMISIJOS KONFERENCIJA

12. Aukščiausiasis Nacionalinės komisijos veiklos organas yra konferencija, kuri renkasi ne rečiau kaip du kartus per metus. Prireikus Nacionalinės komisijos pirmininko iniciatyva, Nacionalinės komisijos Vykdomojo komiteto ar Nacionalinės komisijos generalinio sekretoriaus prašymu arba ne mažiau kaip penkių Nacionalinės komisijos narių reikalavimu gali būti šaukiami neeiliniai konferencijos posėdžiai.

13. Nacionalinės komisijos konferencijai vadovauja Nacionalinės komisijos pirmininkas, o jo nesant – pirmininko pavaduotojas. Nacionalinės komisijos konferencijos sekretorius yra Nacionalinės komisijos sekretoriato generalinis sekretorius. Nacionalinės komisijos konferencijai

iki išrenkamas Nacionalinės komisijos pirmininkas vadovauja Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko atstovas.

14. Nacionalinės komisijos konferencijose dalyvauja Nacionalinės komisijos nariai. Prireikus į juos gali būti kviečiami atsakingų institucijų atstovai, kitų valstybės, savivaldybių ir nevyriausybinių organizacijų atstovai, nepriklausomi ekspertai.

15. Nacionalinės komisijos konferencija:

15.1. svarsto ir teikia pasiūlymus ir ekspertinį vertinimą Vyriausybei ir atsakingoms institucijoms dėl valstybės politikos kryptų ir prioritetų įgyvendinant UNESCO veiklą Lietuvoje ir valstybės institucijų veiksmų koordinavimo bei su UNESCO veikla susijusių priemonių įtraukimo į Vyriausybės rengiamus strateginio planavimo dokumentus;

15.2. svarsto ir tvirtina Vyriausybei, atsakingoms institucijoms, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms ir nevyriausybiniams organizacijoms teikiamus pasiūlymus dėl UNESCO konvencijų ir rekomendacijų, Lietuvai aktualių UNESCO programų ir projektų, taip pat UNESCO valdymo organų priimtų sprendimų įgyvendinimo;

15.3. svarsto Nacionalinės komisijos sekretoriato metinio veiklos plano projektą;

15.4. svarsto Nacionalinės komisijos sekretoriato metinę veiklos ataskaitą ir kitas ataskaitas, vertina UNESCO programų nacionalinių komitetų, laikinųjų komitetų (*ad hoc* komitetų) veiklą;

15.5. teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl Nuostatų keitimo;

15.6. renka Nacionalinės komisijos pirmininką, pirmininko pavaduotoją ir Vykdomojo komiteto narius;

15.7. atsižvelgdama į Lietuvai aktualias UNESCO programas ir projektus, steigia UNESCO programų nacionalinius komitetus, taip pat laikinuosius komitetus ir darbo grupes, kurias gali sudaryti Nacionalinės komisijos nariai, valstybės ir savivaldybės įstaigų ir organizacijų, nevyriausybinių institucijų atstovai bei nepriklausomi ekspertai;

15.8. sprendžia kitus Nacionalinės komisijos kompetencijos klausimus.

16. Nacionalinės komisijos konferencijos posėdžiai yra teisėti, jeigu konferencijoje dalyvauja ne mažiau kaip pusė Nacionalinės komisijos narių. Nutarimai priimami paprasta dalyvaujančiųjų balsų dauguma. Jei balsai pasidalina po lygiai, lemia Nacionalinės komisijos pirmininko balsas, jo nesant – pirmininko pavaduotojo balsas, iki išrenkamas Nacionalinės komisijos pirmininkas – Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko atstovo balsas.

17. Nacionalinės komisijos nariai privalo dalyvauti Nacionalinės komisijos konferencijos posėdžiuose. Nacionalinės komisijos konferencijoje negalinčio dalyvauti nario funkcijas vykdo pakaitinis narys.

18. Nacionalinė komisija turi teisę organizuoti konferencijos posėdžius ir priimti nutarimus nuotoliniu būdu realioju laiku elektroninių ryšių priemonėmis. Šiuo būdu priimant Nacionalinės komisijos nutarimus, turi būti užtikrintas Nacionalinės komisijos nario tapatybės ir jo balsavimo rezultatų nustatymas.

VI SKYRIUS NACIONALINĖS KOMISIJOS PIRMININKAS

19. Nacionalinės komisijos pirmininkas, o jo nesant – pirmininko pavaduotojas:

19.1. kartu su Nacionalinės komisijos sekretoriato generaliniu sekretoriumi organizuoja Nacionalinės komisijos veiklą ir vadovauja Vykdomajam komitetui;

19.2. užtikrina Nacionalinės komisijos konferencijos ir Vykdomojo komiteto nutarimų įgyvendinimą;

19.3. atstovauja Nacionalinei komisijai bendradarbiaujant su UNESCO sekretoriatu ir kitų valstybių narių nacionalinėmis komisijomis, Lietuvos atsakingomis institucijomis, kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis, nevyriausybiniomis organizacijomis;

19.4. teikia kompetentingoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dalyvauti UNESCO renginiuose, programose ir projektuose.

VII SKYRIUS

NACIONALINĖS KOMISIJOS VYKDOMASIS KOMITETAS

20. Nacionalinės komisijos Vykdomąjį komitetą (toliau – Vykdomasis komitetas) sudaro 7 nariai: 6 Nacionalinės komisijos nariai ir Nacionalinės komisijos pirmininkas. Vykdomojo komiteto sekretorius yra Nacionalinės komisijos sekretoriato generalinis sekretorius.

21. Vykdomajam komitetui vadovauja Nacionalinės komisijos pirmininkas.

22. Vykdomojo komiteto posėdžiai rengiami ne rečiau kaip vieną kartą per 3 mėnesius.

23. Vykdomojo komiteto posėdžiuose gali dalyvauti Nacionalinės komisijos nariai. Prireikus į juos gali būti kviečiami atsakingų institucijų atstovai, kitų valstybės, savivaldybių ir nevyriausybinių organizacijų atstovai, nepriklausomi ekspertai.

24. Vykdomojo komiteto posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip pusė Vykdomojo komiteto narių. Nutarimai priimami paprasta dalyvaujančiųjų balsų dauguma. Jei balsai pasidalina po lygiai, lemia Nacionalinės komisijos pirmininko balsas.

25. Vykdomasis komitetas turi teisę organizuoti posėdžius ir priimti nutarimus nuotoliniu būdu realiuoju laiku elektroninių ryšių priemonėmis. Šiuo būdu priimant nutarimus, turi būti užtikrintas Nacionalinės komisijos nario tapatybės ir jo balsavimo rezultatų nustatymas.

26. Vykdomasis komitetas, įgyvendindamas Nacionalinės komisijos tikslus:

26.1. kartu su Nacionalinės komisijos sekretoriatu rengia pasiūlymų projektus Vyriausybei dėl valstybės politikos kryptių ir prioritetų įgyvendinant UNESCO veiklą Lietuvoje;

26.2. laikotarpiu tarp Nacionalinės komisijos konferencijų kartu su Nacionalinės komisijos sekretoriatu įgyvendina Nacionalinės komisijos nutarimus;

26.3. kartu su Nacionalinės komisijos sekretoriatu, bendradarbiaudamas su atsakingomis institucijomis, UNESCO programų nacionaliniais komitetais, nepriklausomais ekspertais teikia pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos pozicijų UNESCO Generalinės konferencijos, Vykdamosios tarybos sesijose, konvencijų tarpvyriausybinių komitetų sesijose ir kituose UNESCO renginiuose;

26.4. priima sprendimus dėl UNESCO programų nacionalinių komitetų, laikinųjų komitetų (*ad hoc* komitetų) ir darbo grupių sudėties ir veiklos;

26.5. priima sprendimus dėl Nacionalinės komisijos patronažo (projekto globos) suteikimo;

26.6. teikia Nacionalinės komisijos konferencijai pasiūlymus dėl Nuostatų keitimo;

26.7. kartu su Nacionalinės komisijos sekretoriatu rengia Nacionalinės komisijos konferencijos darbotvarkę, teikia pastabas ir pasiūlymus Nacionalinės komisijos sekretoriato metinio veiklos plano ir metinės veiklos ataskaitų projektams;

26.8. sprendžia kitus su Vykdomojo komiteto kompetencija susijusius klausimus.

27. Vykdomojo komiteto nariai privalo dalyvauti Vykdomojo komiteto posėdžiuose. Vykdomojo komiteto posėdžiuose negalinčio dalyvauti nario funkcijas vykdo pakaitinis narys.

VIII SKYRIUS

UNESCO PROGRAMŲ NACIONALINIAI KOMITETAI

28. UNESCO programų nacionalinius komitetus steigia Nacionalinė komisija, atsižvelgiant į Lietuvai aktualias UNESCO programas.

29. UNESCO programų nacionaliniai komitetai, įgyvendindami UNESCO programų tikslus:

29.1. atlieka UNESCO veiklos dokumentų analizę, teikia dokumentų pakeitimų pasiūlymus UNESCO, viešina atitinkamas UNESCO programas ir jų tikslus;

29.2. rengia rekomendacijas ir ataskaitas apie savo veiklą, taip pat Lietuvos dalyvavimo įgyvendinant atitinkamas UNESCO programas apžvalgas;

29.3. telkia savo veiklos sričių valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, nevyriausybinės organizacijas ir nepriklausomus ekspertus UNESCO programų nacionalinių komitetų projektams įgyvendinti;

29.4. už savo veiklą atsiskaito Nacionalinės komisijos konferencijoje;

29.5. UNESCO programų nacionalinius komitetus aptarnauja Nacionalinės komisijos sekretoriatas.

IX SKYRIUS

LAIKINIEJI KOMITETAI (*AD HOC* KOMITETAI) IR DARBO GRUPĖS

30. Laikinuosius komitetus (*ad hoc* komitetai) ir darbo grupes steigia Nacionalinė komisija trumpalaikiams įpareigojimams atlikti, atsižvelgiant į Lietuvai aktualius UNESCO projektus ir iniciatyvas bei siekiant skatinti efektyvesnį jų įgyvendinimą. Jų darbas baigiamas pasiekus steigiant numatytą tikslą.

31. Laikinieji komitetai (*ad hoc* komitetai) ir darbo grupės už savo veiklą atsiskaito Nacionalinės komisijos konferencijoje.

Bendrujų reikalų ir aptarnavimo
skyriaus vyriausioji specialistė
Vilma Žemaitienė
2020 09 13

Teisės ir žmogiškųjų išteklių
skyriaus vyriausioji specialistė
Brigita Kosaitė
2020-09-18

Kultūros ministras
dr. Mindaugas Kvietkauskas

2020 09 21